

איחוד חירות אפורים

אור כנוס את כל היהודים

פתיחה:

חג הפורים הוא חג המסתתר תחת מעטה מסכה. מבעד לתחפושות הססגוניות, המשתאות והשמחה פורצת הגבולות, עומד מאבק שורשי עתיק יומין; מאבק בין הטוב והרע, בין עמלק וישראל. אלא שמאבק זה, הפוסט ולובש צורה מדור לדור, הוא בראש ובראשונה מאבק פנימי ונפשי – מאבק בעולם המידות. בשיעור זה נעמוד על יסודות המאבק הרוחני-נפשי שנמצא במוקד חג הפורים ונבקש להתכונן לימי הפורים דרך הארת עבודת הנפש והמידות המיוחדת של ימים אלו.

אסתר הנמצאת בבית המלך אחשוורוש ומסתירה את מוצאה – מתוודעת לגזירה שניחתה על היהודים. היא מנסה לבחור בפתרון שיתבסס על הסדר הטבעי, כי לכאורה לא היה טעם להסתכן ללא תועלת של השגת המשימה. אך דודה מרדכי, מברר את הגישה הראויה במצב זה:

אסתר פרק 2

(ז) ויגדלו מרדכי את כל אשר קרהו ואת פרשת הכסף אשר אמר המן לשקול על גני המלך ביהודים לאבדם: (ח) ואת פתשגן כתב הדת אשר נתן בשושן להשמדם נתן לו להראות את אסתר ולהגיד לה ולצוות עליה לבוא אל המלך להתחנן ולבקש מלפניו על עמה: (ט) ויבוא התך ויגד לאסתר את דברי מרדכי: (י) ותאמר אסתר להתך ותצוהו אל מרדכי: (יא) כל עבדי המלך ועם מדינות המלך יודעים אשר כל איש ואשה אשר יבוא אל המלך אל ההחצר הפנימית אשר לא יקרא אחת דתו להמית לבד מאשר יושיט לו המלך את שרביט הזהב ויהי ואני לא נקראתי לבוא אל המלך זה שלוש ימים: (יב) ויגידו למרדכי את דברי אסתר: (יג) ויאמר מרדכי להשיב אל אסתר אל תדמי בנפשך להמלט בבית המלך מפל היהודים: (יד) כי אם תחרישי בעת הזאת רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר ואת וביית אבית ותאבדו ומי יודע אם לעת פזאת הגעת למלכות: (טו) ותאמר אסתר להשיב אל מרדכי: (טז) לך כנוס את כל היהודים הנמצאים בשושן וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים לילה ויום גם אני ונערתי אצום כן ובכן אבוא אל המלך אשר לא יכדת וכאשר אבדתי אבדתי: (יז) ויעבר מרדכי ויעש ככל אשר צוהה עליו אסתר:

סאלות אריון בעקבות דברי מרדכי לאסתר:

1. מהו ההיבט הנפשי, המברר את התאמת תכונות אישיותה ומשפחתה של אסתר – למלא את השליחות, עליו מצביע מרדכי?
2. מהו ההיבט המוסרי-ציבורי היוצר את הצורך להגן על העם השרוי בסכנה?
3. מהו ההיבט האמוני, המחייב את הבנת שרשרת הנסיבות על פי התכנית האלוקית?
4. מהו ההיבט הרוחני – הכרת שורש המאבק בין עמלק לישראל על מבנה העולם, משמעותו וערכיותו?

מרדכי מותיר את ההכרעה החופשית, מתוך הבנת המצב, בידיה של אסתר.

חז"ל מתארים את עומק הכרעתה של אסתר **כלבישת מלכות**, מילים המבטאות את **גבורת הנפש והעשייה המחושבת**:

אסתר פרק ה

(א) ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות ותעמד בחצר בית המלך הפנימית נכח בית המלך והמלך יושב על כסא מלכותו בבית המלכות נכח פתח הבית:

תלמוד בבלי מסכת מילה דף 16 עמוד א

ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות, בגדי מלכות מיבעי ליה! – אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא: **מלמד שלבשתה רוח הקדש**, כתיב הכא ותלבש וכתוב התם ורוח לבשה את עמשי.

תהילתי יספרו עמי 91-90, הרב אליעזר זצ"ל

מכאן ואילך בנויה שיטתה של אסתר על חולשתו של עמלק ההמני הרודף כבוד והחי סביב גאוותו המסנוורת, ותוקעת טריז בינו לבין המלך – ומשלבת בכך את חולייתה ליתר החוליות של האגשים הנוספים, כך נוצר הפאזל השלם אליו מכוונים חז"ל באומרם: "האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם" (מגילה טז ע"א).

כי אסתר החלה כבר למלא את חלקה בנאמנות לאותה תכנית אלוקית כאשר מצד אחד לא אמרה את עמה ומאידך – אמרה למלך בשם מרדכי את דבר הצלתו על ידו. והניחה בכך מקום ורווח גם לזולת למלא את חלקו בגאולה השלמה.

עצמיותה של המלכה ומסירותה למען הכלל עולים אפוא בקנה אחד עם שורש המאבק נגד הפיצול העמלקי.

(ח) אם מצאתי חן בעיני המלך ואם על המלך טוב לתת את שאלתי ולעשות את בקשתי יבוא המלך והמן אל המשתה אשר אעשה להם ומחר אעשה כדבר המלך: (ט) ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב וכראות המן את מרדכי בשער המלך ולא קם ולא זע ממנו וימלא המן על מרדכי חמה: (י) ויתאפק המן ויבוא אל ביתו וישלח ויבא את אהביו ואת זרש אשתו: (יא) ויספר להם המן את כבוד עשרו ורב בניו ואת כל אשר גדלו המלך ואת אשר נשאו על השרים ועבדי המלך: (יב) ויאמר המן אף לא הביאה אסתר המלכה עם המשתה אשר עשתה כי אם אותי וגם למחר אני קרוא לה עם המלך: (יג) וכל זה איננו שנה לי בכל עת אשר אני ראה את מרדכי היהודי יושב בשער המלך: (יד) ותאמר לו זרש אשתו וכל אהביו יעשרו עץ גבה חמשים אמה ובבקר אמר למלך ויתלו את מרדכי עליו ובא עם המלך אל המשתה שמח ויטיב הדבר לפני המן ויעש העץ: **פרק ו** (א) בלילה ההוא נדדה שנת המלך ויאמר להביא את ספר הזכרונות דברי הימים ויהי ונקראים לפני המלך: (ב) וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי על בגתנא ותרש שני סריסי המלך משמרי הסף אשר בקשו לשלח יד במלך אחשוורוש: (ג) ויאמר המלך מה נעשה יקר וגדולה למרדכי על זה ויאמרו נערי המלך משרתי לא נעשה עמו דבר:

רוצים לפתוח שיעור? הירשמו עכשיו!

b.haneshama@gmail.com | 072-214-6878

pe חינוך תורה פרשת תצוה וזכור

וזוהי קליפת עמלק דכתיב בו אשר קרך בדרך ופירשו בו מלשון קרירות שמקור את האדם ומפילו ליאוש. אך העצה היעוצה לאיש אף שמכיר את ערכו שאינו ראוי כנ"ל, מכל מקום יתן אומץ בלבבו שאף שמצד חשבוננו הפרטי אינו שוה כלום ומכף רגלו ועד ראש אין בו מתום, מכל מקום הרי הוא בתוך כלל ישראל ואין הקדוש ברוך הוא מואס ח"ו בכלל ישראל, וכל איש הוא כאבר מאברי הכלל, ובאמצעות הכלל הוא מחובר אל הקדושה. אך עמלק קוצץ בן קוצץ מכניס מחשבות בלב איש להפרידו מהכלל ולהתחשב בפני עצמו, ועל ידי זה מפילו ליאוש כנ"ל, וגם זה הוא תוצאות גסות הרוח שמכניס באדם לבקש לו מעלות רמות ונשאות, ובאשר לא זכה לזה מיאשהו לגמרי, ובכל אלה נצרך לאיש הנלבב להשמר, ולידע שאין לו לבקש קרבת אלקים אלא באמצעות הכלל, ואם השתדל ולא מצא יתלה בעצמו שאינו דבק לכלל ישראל כראוי ויוסיף להתאמץ באהבת ישראל ובדיבוק חברים, ובצדקה ובגמילות חסדים בגופו ובממונו.

עאלות אריון:

1. מהי עבודת הנפש בהתמודדות עם קליפת עמלק?
2. מה ההבדל בין חשבון פרטי לחשבון כללי?
3. מה ההבדל בין עבודת ה' המתמקדת בפרט לזאת הנובעת מהכלל?
4. איך מתבטאת הארת הפורים והמאבק בעמלק במצוות החג?

תהילתי יספרו עמי 90-99, הרב אלישע כצ"ל

מכוח מסעה האמוני של אסתר, מבינה היא כי כוח העמידה מול צר ואויב הוא - "לך כנוס". כך אמרה למרדכי וכך אכן עשה, ועבר ממקומו הפרטי החשוב כשלעצמו - אל מקום הכלל.

יערות רב חלק ב, א

כל זמן שצדיק לבד ואינו מתחבר עם ישראל, אפילו היה צדיק רב וגדול, מכל מקום מדת הדין מתוחה עליו, כי מדקדקים אחריו ואין צדיק וכו' (אשר יעשה טוב ולא יחטא), ובפרט היותו פרוש מציבור מבלי ליישרם כנ"ל, אבל כשמתחבר לציבור ליישרם ולהשתתף עמם עם הציבור ולהיות עמם בחבורה חדא ויהיה גוי אחד שלא יקבל הפסד ונזק כטבע האחד, והן א-ל-ל כביר ולא ימאס, ולכך כאשר היה מרדכי בשושן הבירה יעצה לו אסתר מבלי לשכון לבדו, כי אם לילך ולהתחבר עמם בתשובה ותפלה, וזהו לך אל העם כנוס את כל היהודים, ואז ירצה ה' פעלך.

עאלות אריון:

1. מדוע גם על צדיק גדול עלולה להיות מידת הדין מתוחה?
2. כיצד ההתחברות לציבור מבטלת את מידת הדין?

תורת חיים

סיכום ומסקנות למעשה

בחג הפורים מתברר ומתגלה כוח העמידה המוסרי של העם היהודי מול אויביו. מוקד עבודת הנפש במלחמה אל מול עמלק הוא כנגד מידת הגאווה המהווה ניתוק ממקור החיים והמייצרת פירוד מלאכותי בין הנברא לבוראו.

התיקון למידת הגאווה המפרידה ומנתקת, יהיה בחיבור לכלל ובמסירות אליו. החיבור הזה יתבטא בהעמדת הכלל - הנובע מהמקור האלוהי הבוחר ומחבר במרכז, וממילא - בפתיחת הלב והכיס לכל הפושט ידו ומבקש.

השמחה הטבעית והעממית של פורים משקפת אפוא את השמחה בעצם סגולת ישראל ובבחירה האלוהית בישראל כאומה. סגולה שאיננה נובעת ממעלה פרטית כלשהי, תהא אשר תהא, אלא מכוח העמידה שלנו כיחידים וכעם אל מול מקור החיים אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו. עמידה זאת ממלאת אותנו בענוה גדולה ובשמחה גדולה כאחד.

בדרכי

עבודת המידות בדרכו של מו"ר הרב אלישע

וישליצקי זצ"ל

"זהו עיקר כוחו של התהליך המשיחי: להביא את האמת בשלמותה לעולם!"

המאבק כנגד האמת בא בדרכים רבות: בעייפות, ברעב, בשחר, בשחיקה, ביצרים, בכפירה...

הפתרון הוא להקים תנועת "אנשי אמונה".

מי הם אותם 'אנשי אמונה'?

ראשית, אלו אנשי מידות, בעלי דרך ארץ, שעולמם המוסרי הינו טבעי ומתוקן.

אלו שהנקודה הבראשיתית של דרכם ותפיסת עולמם - היא הנקודה המוסרית.

ורק מבסיס זה - עלולות ועולים אל הקומות הבאות..."

(הרב אלישע זצ"ל)

מו"ר הרב אלישע מסר נפשו ללמוד וללמד ברחבי העם והארץ את תורת 'אנשי אמונה' - תורת המידות הארצישראלית.

עבודת המידות מכוונת ומדייקת אותנו לחיות את חיינו מתוך חיבור למבט עמוק, ישר, חיובי ואצילי.

החזון

להקים תנועה חברתית-רוחנית

שתעמיד את עבודת תיקון המידות בראש מעיניה.

הדרך

הקמת חבורות לימוד בנושא

עבודת המידות בפרישה ארצית.

אז מה עושים?

אתם מקימים חבורה; בבית הכנסת, בעבודה,

בסניף - אנחנו נספק לכם חומרי לימוד מתאימים.

רוצים לפתוח שיעור? להקים חבורות לימוד? הירשמו עכשיו!

rebrand.ly/midot | 072-2146878 | b.haneshama@gmail.com

או סרקו את הברקוד:

